

Covid-19 testēšana kārtība*

1. Bez ārsta nosūtījuma izmeklē personas ar akūtas elpceļu infekcijas pazīmēm, ja persona 14 dienu laikā pirms simptomu parādīšanās uzturējusies ārvalstīs un ar savu personīgo transportu var ierasties testēšanas punktā, pirms tam zvanot uz tālruni 8303, 67334433 darba dienās laikā no 8:00 līdz 20:00, sestdienās laikā no 9:00-15:00 un svētdienās laikā no 9:00 -12:00.

2. Ar ģimenes ārsta nosūtījumu izmeklē:

- 2.1. Visas personas, kurām ir pneimonijas klīniskās pazīmes;
- 2.2. Personas ar akūtām elpceļu infekcijas slimības pazīmēm un:
 - 2.2.1. kuras ir vecākas par 65 gadiem;
 - 2.2.2. kurām ir hroniskas slimības (cukura diabēts, hroniskas elpceļu slimības, sirds asinsvadu slimības, onkoloģiskas slimības utml.);
 - 2.2.3. kurām ir imūndeficīts, tai skaitā, kuras lieto imūnsupresīvu terapiju;
 - 2.2.4. kuras bijušas kontaktā ar Covid-19 pacientu, bet nedzīvo ar viņu vienā dzīvesvietā;
 - 2.2.5. kuru tuvinieki, ar kuriem dzīvo vienā dzīvesvietā, atgriezušies no ārzemēm;
 - 2.2.6. kuru darba pienākumi saistīti ar augstu saslimšanas risku ar Covid-19, piemēram, strādā ar bērniem pirmskolas izglītības iestādē;
- 2.3. Vienu no mājsaimniecības locekļiem, ja divi vai vairāk mājsaimniecības locekļiem ir saslimuši ar akūtas elpceļu infekcijas slimību (ja neviens no mājsaimniecības locekļiem neatbilst nevienai no iepriekš minētajām personu grupām, izmeklējumu veic gados vecākajam ģimenes loceklim vai vīrietim, ja visi ģimenes locekļi ir vienā vecuma grupā).
- 2.4. Pacientus, kuri saņem orgānu aizstājterapiju.

Šajos gadījumos ģimenes ārsts attālināti nosūta pacientu izmeklējumam, norādot par pacientu šādu informāciju (vārds, uzvārds, tālruņa numurs, informācija, vai izmeklējums ir pirmreizējs vai kontroles izmeklējums):

- izveidojot nosūtījumu e-veselības portālā;
- zvanot uz tālruni 8303, 67334433 darba dienās laikā no 8:00 līdz 20:00, sestdienās laikā no 9:00-15:00 un svētdienās laikā no 9:00 -12:00.

Paraugu izmeklēšanu nodrošina Centrālā laboratorija, E.Gulbja Laboratorija un Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorija, atbilstoši laboratoriju testēšanas kapacitātēm. Centrālā Laboratorija novirza zvanus uz E.Gulbja Laboratoriju atbilstoši ģimenes ārstu prakses vietai vai pacienta dzīves vietai, lai nodrošinātu ģeogrāfisko pieejamību. Ja tuvākajā laboratorijā ir ilgāks gaidīšanas laiks, pacientu var nosūtīt uz nākamo tuvāko analīžu nodošanas punktu.

Jāņem vērā, ka Covid-19 izmeklējuma veikšanai pacienti tiek aicināti doties uz paraugu nodošanas punktu. Ja ārsts uzskata, ka izmeklējums uz Covid-19 ir nepieciešams iespēju izmeklējuma veikšanai, parauga noņemšana var tikt organizēta pacienta mājās. Piemēram, ja pacientam ir salīdzinoši smaga slimības gaita - drudzis, aizdomas uz pneimoniju u.c., epidemioloģiski nozīmīgs saslimšanas gadījums (strādā veselības nozarē, sociālā aprūpē, citos darbos, kas saistīti ar risku citu cilvēku veselībai), vairāki ģimenes locekļi ir saslimuši. Ja minētajos gadījumos ģimenes ārsts konstatējis, ka pacientam nav iespējas pašam doties uz Covid-19 izmeklējumu pašam, ģimenes ārsts nosūtījumā norāda, ka izmeklējums jāveic mājās.

Pēc nosūtījuma uz izmeklējumu saņemšanas **12 darba stundu laikā laboratorija atzvana pacientam** un vienojas par parauga noņemšanu izmeklējumam – informē par parauga noņemšanas vietu un laiku. Parauga noņemšana laboratoriskai **izmeklēšanai tiek nodrošināta 12 stundu laikā.**

Paraugi laboratorijā izmeklēšanai **tiek nogādāti 12 stundu laikā.**

Laboratoriskā testēšana tiek veikta 12 – 24 stundas.

Rezultātus par testēšanas rezultātu ir zināms 48 stundu laikā kopš parauga noņemšanas brīža.

- par pozitīviem izmeklējuma rezultātiem Slimību profilakses un kontroles centrs informē gan pacientu, gan ģimenes ārstu;
- par negatīviem izmeklējuma rezultātiem informācija ir pieejama pacientam e-veselības portālā.

3. Personas, kas saistītas ar īpaši augstu Covid-19 izplatības risku un kurām ir akūtas elpceļu infekcijas slimības pazīmes:

- 3.1. tiek izmeklētas saskaņā ar darba devēja norīkojumu - ārstniecības personas, farmaceiti un farmaceitu palīgi, sociālās aprūpes iestāžu un patversmju darbinieki, operatīvo dienestu darbinieki (policisti, ugunsdzēsēji, robežsargi, muitas darbinieki, Valsts vides dienesta inspektori u.c.), Latvijas Nacionālo bruņoto spēku aktīvā militārā dienesta pārstāvji, Pārtikas un veterinārā dienesta darbinieki, ziņu žurnālisti, TV un skaņu operatori un fotoreportieri;
- 3.2. tiek izmeklētas saskaņā ar iestādes vadītāja norīkojumu – sociālās aprūpes institūciju un patversmju klienti.

Šīm personām izmeklējumu piesaka darba devēja vai iestādes pilnvarota persona, sazinoties ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta koordinātoru, nosūtot e-pastu uz adresi covid.iestades@nmpd.gov.lv vai zvanot uz tālruni 67337095 (*tālruna darba laiks ir katru dienu no pirmdienas līdz svētdienai no plkst. 8:00 līdz 18:00*), norādot institūcijas nosaukumu, atrašanās adresi, izmeklējamo personu skaitu (*kopā ne vairāk kā 30 personas vienas vizītes ietvaros*) un atbildīgās personas kontakttālruni.

4. Covid-19 sākotnējā testēšana netiek veikta:

4.1 Covid-19 slimnieku tuviniekiem, kuri dzīvo ar slimnieku vienā mājsaimniecībā un kuriem parādās vieglas akūtas elpceļu infekcijas slimību pazīmes (klepus, drudzis, elpas trūkums).

4.2 Personām, kuras nevar doties uz testēšanas punktu ar savu transportu. Izņemot gadījumus, ja izmeklējumu būs nozīmējis ģimenes ārsts.

5. Stacionārā Covid-19 infekcijas testēšanu veic šādām personu grupām:

- Visus uzņemšanas nodaļā hospitalizētos pacientus:
 - ✓ ar pneimoniju;
 - ✓ bez noteiktas dzīvesvietas;
 - ✓ ar akūtu respiratoru infekciju.
- Hospitalizētos pacientus ar smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) bez cita iemesla, kas pilnībā izskaidro klīniskās izpausmes, t. sk. SARI:
 - ✓ pacienti, kuriem ir nepieciešama intensīvā terapija (skat. SPKC ieteikumus smagas akūtas respiratoras infekcijas (SARI) diferenciālai diagnostikai ar Covid-19 infekciju: https://spkc.gov.lv/upload/Aktualitates/2020/2019-nCoV/18.03.2020./sari_laboratora_diagnostika_sarscov2.pdf);
 - ✓ pacienti ar neskaidras etioloģijas abpusēju pneimoniju.
- Hospitalizētos pacientus ar akūtu respiratoru infekciju, ar kuru inficēšanās notikusi stacionārā;
- Personas ar neskaidras izcelsmes drudzi.
- Grūtnieces un dzemdētājas ar augšējo elpošanas ceļu infekcijas simptomiem.
- Personas, kam nepieciešama dzīvību glābjoša vai neatliekama operācija.
- 2. punktā minētajos gadījumos, kā arī citos gadījumos atbilstoši ārsta lēmumam.

Pacientu grupas, kas veicot izmeklējumu ir jāmarķē ar P burtu – prioritāri, lai nodrošinātu to, ka Slimību profilakses un kontroles centra epidemiologi pēc iespējas ātrāk saņem informāciju par šo personu izmeklēšanas rezultātiem un varētu uzsākt epidemioloģisko izmeklēšanu:

1. Ārstniecības iestāžu darbinieki;
2. Sociālās aprūpes iestāžu un patversmju darbinieki;
3. Sociālās aprūpes iestāžu un patversmju klienti;
4. NBS aktīvā militārā dienesta pārstāvji;
5. Policisti
6. Ugunsdzēsēji

6. Covid-19 pacienta kontroles testēšanas algoritms

Lai pieteiktu Covid-19 ambulatorā pacienta laboratorisko izmeklēšanu kontroles nolūkā, ģimenes ārsts:

- izveido nosūtījumu e-veselības portālā;
- zvana uz tālruni 8303, 67334433 darba dienās laikā no 8:00 līdz 20:00, sestdienās laikā no 9:00-15:00 un svētdienās laikā no 9:00 -12:00.

Pirmo kontroles laboratorisko testu veic:

1. Ja pacientam ar Covid-19 infekcija apstiprināta laboratoriski – testēšanu veic ne ātrāk kā 21 dienu pēc diagnozi apstiprinošā testa. Ja pacientam saglabājas slimības simptomi ilgāk kā 21 dienu pēc diagnozes noteikšanas, ārsts organizē pirmā kontroles testa veikšanu ne ātrāk kā 7 dienā pēc simptomu izzušanas.
2. Ja pacientam ar slimības simptomiem Covid-19 infekcija apstiprināta klīniski, (piemēram, laboratoriski apstiprināta Covid-19 pacienta ģimenes loceklis, kuram nav veikta laboratoriska izmeklēšana) – testēšanu veic ne ātrāk kā 21. dienā pēc simptomu parādīšanās. Ja pacientam saglabājas slimības simptomi ilgāk kā 21 dienu pēc diagnozes noteikšanas, ārsts organizē pirmā kontroles testa veikšanu ne ātrāk, ka 7. dienā pēc simptomu izzušanas.
3. Ārstniecības personām, kurām Covid-19 infekcija apstiprināta laboratoriski, testēšanu var veikt pēc 14 dienām pēc diagnozi apstiprinošā testa, ja nav slimības simptomu.

Otro kontroles laboratorisko testu veic:

4. Ja pirmais kontroles laboratoriskais tests ir pozitīvs, atkārtotu pārbaudi veic ne ātrāk, kā pēc 5-7 dienām un nepieciešamības gadījumā atkārti līdz diviem secīgiem negatīviem izmeklējuma rezultātiem;
5. Ja pirmais kontroles laboratoriskais tests ir negatīvs, otro paraugu ņem ne ātrāk kā pēc 24 stundām.

Pieņemot lēmumu par izolācijas pasākumu izbeigšanu, katrs gadījums jāvērtē individuāli. Par vīrusa neizdalīšanu no elpceļu sekrētiem liecina divi secīgi negatīvi rezultāti. Šiem pacientiem, ja veselības stāvoklis ir apmierinošs, ir atļauts turpināt savas ikdienas gaitas. Ņemot vērā to, ka parādās jauni pierādījumi par jaunā koronavīrusa izdalīšanu ar fēcēm klīniski veselām personām, īpaši bērniem, pacientiem obligāti jārekomendē rūpīga roku higiēnas ievērošana arī pēc atveseļošanās.